

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 31 sierpnia 2009 r.

**Pani
Anna Wrześniak
Śląski Wojewódzki Inspektor
Ochrony Środowiska**

LKA-410-23-01/2009
P/09/108

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ (zwanej dalej „ustawą o NIK”), Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Katowicach (zwanym dalej „Inspektoratem” lub „WIOŚ”) w zakresie zapobiegania poważnym awariom zagrażającym środowisku w latach 2006-2009 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 19 sierpnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Inspektor niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Inspektoratu w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

1. Pracownicy Inspektoratu (czterech według stanu na 30 czerwca 2009 r.) zajmujący się, w okresie objętym kontrolą NIK, realizacją zadań z zakresu ochrony środowiska przed poważnymi awariami posiadali odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Uczestniczyli w dwunastu szkoleniach z tego zakresu, w tym w dziesięciu przeprowadzonych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (zwany dalej „GIOŚ”) oraz w dwóch szkoleniach zewnętrznych zorganizowanych przez Uniwersytet Śląski w Katowicach i Naczelną Organizację Techniczną w Poznaniu.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

2. Ustawowy obowiązek prowadzenia szkoleń dla organów administracji oraz podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii (art. 29 pkt 2 ustawy o z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska², zwanej dalej „ustawą o IOŚ”) Inspektorat realizował poprzez ich współprowadzenie z Komendą Wojewódzką PSP w Katowicach, Wydziałem Zarządzania Kryzysowego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach oraz w formie bieżącego instruktażu w trakcie kontroli zakładów.
3. W Inspektoracie prowadzono, zgodnie z art. 29 pkt 4 ustawy o IOŚ, rejestr zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia poważnej awarii (zwany dalej „Rejestrem”), tj. zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii (zwanych dalej „ZDR”) i zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (zwanych dalej „ZZR”). Rejestr został przekazany WIOŚ do użytkowania przez Departament Przeciwdziałania Poważnym Awariom GIOŚ. W okresie objętym kontrolą na bieżąco aktualizowano Rejestr, na podstawie dokumentacji pokontrolnej i zgłoszeń zakładów. Według stanu na dzień 24 czerwca 2009 r. były w nim dane dotyczące 15 ZDR i 24 ZZR. Dane zawarte w Rejestrze przekazywano w terminach kwartalnych do GIOŚ.
4. Inspektorat wypełniał obowiązek określony w art. 31 ust. 1 ustawy o IOŚ, czyli przeprowadzał kontrole co najmniej raz do roku w ZDR oraz co najmniej raz na dwa lata w ZZR. W latach 2006-2009 (I półrocze) WIOŚ przeprowadził 107 kontroli z zakresu poważnych awarii, w tym 61 w ZDR i 46 w ZZR. Wszystkie te kontrole były zaplanowane kontroli. Na podstawie dokonywanych przez inspektorów WIOŚ ustaleń wydawano, w uzasadnionych przypadkach, zarządzenia pokontrolne, występowano do właściwej Komendy Państwowej Straży Pożarnej lub stosowano sankcje przewidziane przepisem art. 354 ustawy o IOŚ. Na 61 zbadanych przez NIK postępowań kontrolnych Śląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wydał 10 zarządzeń pokontrolnych, w 21 przypadkach poinformował o ustaleniach kontroli właściwego Komendanta PSP, a w 30 przypadkach inspektorzy WIOŚ nie stwierdzili nieprawidłowości z zakresu poważnych awarii. W okresie objętym kontrolą inspektorzy WIOŚ nałożyli 13 grzywnien w drodze mandatu karnego za wykroczenia przeciw środowisku w zakresie poważnych awarii na łączną kwotę 3 800 zł.
5. W Inspektoracie prowadzono ewidencję poważnych awarii w formie elektronicznego rejestru pn. „Ekoawarie”. O poważnych awariach, które miały miejsce na terenie

² Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287 ze zm.

województwa śląskiego, informowano GIOŚ zgodnie z § 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r.³. W latach objętych kontrolą na terenie województwa wystąpiły cztery poważne awarie przemysłowe: jedna w 2006 r. (poważna awaria w transporcie), dwie w 2008 r. (awarie przemysłowe) i jedna w 2009 r. (wyciek z instalacji dozującej chlor do wody w basenie).

6. WIOŚ realizował obowiązki określone w art. 30 ustawy o IOŚ, współdziałając w akcjach zwalczania poważnych awarii z innymi organami, m.in. z Państwową Strażą Pożarną, Państwową Inspekcją Pracy, Inspekcją Nadzoru Budowlanego, Państwową Inspekcją Sanitarną, Inspekcją Transportu Drogowego, Policją oraz sprawował nadzór nad usuwaniem skutków poważnych awarii. Inspektorzy WIOŚ brali udział w odpowiednim terenowo zespole zarządzania kryzysowego, działającym w związku z wystąpieniem poważnej awarii.
7. W latach 2006-2009 (I półrocze) wszystkie prowadzące na terenie województwa śląskiego ZDR dostarczyły do WIOŚ:
 - zawiadomienia o przeprowadzonej analizie wewnętrznego planu operacyjno – ratowniczego i o jej rezultatach, niezwłocznie po jej dokonaniu,
 - wykazy zawierające dane o rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznych znajdujących się na terenie zakładu oraz ich aktualizacje, sporządzane według stanu na 31 grudnia każdego roku (art. 263 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁴, zwanej dalej „ustawą POŚ”).
8. W okresie objętym kontrolą 11 zakładów zostało zaliczonych po raz pierwszy do kategorii zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w tym 5 do ZDR i 6 do ZZR. Wszyscy prowadzący te zakłady przekazali do wiadomości WIOŚ zgłoszenia, o których mowa w art. 250 ust. 1 ustawy POŚ oraz programy zapobiegania awariom, o których mowa w art. 251 ust. 1 w terminach określonych odpowiednio w art. 250 ust. 4 i art. 251 ust. 3 ustawy POŚ. Ponadto, wszystkie ZDR złożyły do zaopiniowania WIOŚ projekty raportów o bezpieczeństwie (zwanymi dalej „RoB”) w terminie określonym w art. 254 ust. 1 ww. ustawy. Jeden projekt Śląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska zaopiniował pozytywnie, a cztery negatywnie. Postanowienia w sprawie opinii dotyczących RoB były wydawane

³ Dz. U. z 2003 r. Nr 5, poz. 58

⁴ Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.

w terminie określonym w art. 106 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁵.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Inspektor prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen zawartych w tym wystąpieniu.

⁵ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.